

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Nagy hasábjos postai sorát 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetést alkalmazzák a leg-
olcsóbb árú hirdetések fel-
bélyegzőjén minden külön beita-
rástól 30 kr.
Hirdetési vagy reklámot magában
foglaltó újdonság sora 50 krajczár.
„Nyilatkozat” ben megjelenő köz-
lemény minden postai sora 30 kr.
Hirdetéseket felvételnek a kiadó
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHYER
MAN H. könyv. iróházában is.
Név nélkül vagy bérmentlenül
beküldött levelek nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adatok.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt.—kr.
Fél évre 5 —
Negyed évre 2 — 50
Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részét illető min-
den közelemény: Nagy-hatvan-
utca, 1564. szám, Dusóczy
ház, — a szerkesztőségbe bér-
mentve küldendő.
Előfizetheti helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj.
CSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadóhiva-
talban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
utján.

Koburg herceg.

Koburg Ferdinánd herceg tegnap tény-
leg utra kelt Bulgária felé. Feltűnés kikerü-
lése végett nem Bécsből, hanem Marcheggből
kezdte meg utazását reggel fél tízkor. Az utolsó
pillanatban megváltoztatta a herceg menet
rendjét. E szerint Orsován keresztül Turn-
Severinbe utazik; itt a Sándor nevű yachtra
száll és Vidinbe megy, hol először lép bol-
gár földre és nyomban kibocsátja kész prokla-
mációját a bolgár néphez. A herceg reggel
9 óra 39 perczkor szállt fel kísérelével együtt
a Bécs és Orsova közt közlekedő expressz-
vonatra mely 1 óra 36 perczkor robogott be
az osztrák magyar államvasutak budapesti pá-
lyaházába.

Hivatalosan senki sem tudott bizonyost
a herceg elutazásáról, sem a rendőrség, sem a
budapesti állomásfőnök, noha ez utóbbi
delelőtt táviratilag kérdézközdött a Marchegg
és Budapest közt eső vasuti állomásokról.
Mindenütt az a távirati válasz jött, hogy nem
tudják, rajta van-e Koburg Ferdinánd herceg
az expresszvonaton.

Az osztrák magyar államvasutak buda-
pesti pályaházában mintegy kétszáz ember vá-
ra az érkező vonatot: vasuti tisztviselők, hir-
lapírók és feltűnően sok detektiv. Ez utóbbiakra
egyebiránt éppenséggel nem volt szükség. A
vonattal érkezett utasok rendben kiszálltak, a
kúpek kiürültek, csak az utolsóelőtti közönsé-
ges első és második osztályal bírő kocsi-
ból, melynek ablakai sürten el voltak függönyözve,
nem szállt ki senki.

E 44. számú kocsinak egy első osztályú
kupéjában ült Koburg Ferdinánd herceg Flei-
schmann udvari titkár és Dobner százados
társaságában. Darab ideig egyáltalában nem
tudhatták meg tényleg, megjött-e a bolgár
fejedelem A vonat vezetője és személyzete
nem tudott, vagy a mi valószínűbb nem akart
tudni arról, hogy Koburg herceg felszállt e
vonatra.

A bizonytalanságot Zichy Jenő gróf osz-
latta el, a ki a várakozók közt lévén, mi
helyest a vonat megérkezett, felment abba a
kocsiba, melynek ablakait eltakarták a függö-
nyök és kevéssel később az ablakon keresztül
tudatta a kocsihoz közelállókkal, hogy Koburg
Ferdinánd herceg csakugyan a vonaton van.

Zichy Jenő gróf egyebiránt tovább uta-
zott a vonattal. A fejedelemhez beküldte név-
jegyét s ez kiuzente, hogy félóra múlva fo-
gadni hajlandó a grófot. A vonatban még há-
rom kocsi csatoltak a mi rendszeren megtör-
tenik és miután elrendezték a kocsikat, ide-
oda tologatása közel egy negyedórát vett
igénybe, pontban két órakor tovább robogott
a vonat Orsova felé, a hová éjjel 11 óra 44
perczkor érkezik.

Koburg herceget egyáltalán nem lehe-
tett látni és a pályaházából, melyben épp most
egy esztendője oly zajos rokonszenynyilváni-
tásokkal halmozták el Bulgária fejedelmét, el-
jenzés nélkül robogott ki Koburg herceggel a
vonat.

Bécsi palotájából a herceg tegnapelőtt
delután néhány perczrel 3 óra után utazott
el. Hogy minden feltűnés kikerültesék, Koburg
herceg két ógata nem a palota kapuja előtt
állt meg, hanem a vestibuleben a főlépcső
előtt Fleischmann udvari tancosos, ki fekete
szalon-öltönyt viselt, a lépcső közelében várta
a herceget. Mintegy 5 perczrel 3 óra előtt
Koburg herceg lejött a főlépcsőn a bejáróba,
hol a kapuson s a vadászon kívül több régi
szolga várta, hogy tőle elbucsuzzék. Megjele-
nésekor a szolgák hozzá közelétek, hogy még,
ha lehet, apró szolgálatakat tehessenek neki.
A herceg igen röviden bucsuzott, s miután az
othon maradtaknak még egyszer intett,
Fleischmann kíséretében az északi vasut indó
házához hajtatott. A másik kocsiiban Koburg
herceget inasa követte, ki a portás fia s min-
dig ura körül van.

Az északi vasut indóházában Dobner és
Laaba őrnagy várták czivil öltönyben a her-
ceget. Már másodsor csengették midőn a
herceg fogata a pályaudvar elé robogott. Ko-
burg herceg az udvari várótermen keresztül
a peronra ment s miután várótermen keresztül
Fleischmann, Dobner és Laabától elbucsuzott,
egy számára fontartott kupéba ült A vonat elro-
bogott a pályaudvarból, Gänserndorfnál aztán
kiszállt a herceg és tegnap folytatta útját.

Az új bolgár fejedelem udvari személy-
zete két csoportban teszi meg az utat. Az
egyik Laaba őrnagy vezetése alatt tegnapelőtt
utazott Budapestet át; ebben volt Nacevics
bolgár miniszter is, ki egy hét óta konferált
a herceggel s valószínűleg megbeszélte vele
a Bulgáriába való menetel részleteit A másik
rész Dobner kapitány vezetése alatt Koburg
herceg közvetlen kíséretében utazik s a két

rész a szerdáról, csütörtökre virradó éjjel
Orsován találkoztak, hol a vonatról leszállva,
hajón utaznak tovább Turn-Severin felé. Itt
fogják a bolgár miniszterek üdvözölni a her-
ceget s aztán a fejedelmi yachton Vidinnek
mennek, hol az új fejedelem először fogja
érteni a bolgár földet. Vidinben fognak az
első fontosabb hivatalos megszólítások is vál-
tatni. A vidini prefektus lesz az első, ki az
új fejedelmet bolgár földön üdvözli s a feje-
delmek válaszában valószínűleg már jelezve
lesznek azok az okok, melyek legujabb elha-
tározására bírták s hogy miként szándékozik
felfogni ezentul Bulgáriának helyzetét a ha-
talmakhoz s a magáét. Vidinből valószínűleg
még csütörtökre tovább folytatják útjukat
Lom-Palánka felé, hol szintén lesz fogadtatás.
Lom-Palánkából, az eddigi megállapodás szer-
int, mely azonban még módosulhat, a feje-
delmi yacht tovább hajózik Szisztova felé.

Hogy innen Ruszcsuknak mennek-e, az e
pillanatban még bizonytalan. Szisztovából azo-
ban mindenesetre Tirnovába utaznak, hol az
alatt a regensek egybehívására valószínűleg
már össze fog ülni a szobranye s ott Koburg
herceg le fogja tenni az esküt. Csak akkor
megy át reá a regenség minden joga s akkor
fog igazán Bulgária fejedelmének tekinteni.
Hogy Tirnovában meddig időznek, az eddig
még nincs megállapítva. A bolgár miniszterium
valószínűleg még Tirnovában fogja beadni a
fejedelemnek lemondását, s vagy egy új mi-
niszterium vagy pedig a mostani fog újból
kinevezettni. Tirnovából a fejedelem valószí-
nűleg Szófiába megy, hol ünnepélyes bevonulásra
készülnek.

— **Milán tuasztja a magyarokért.** Milán
szerb király, fiával együtt jelenleg Tátra-
füreden időzik. A napokban meglátogatta a
regényes fekvésű csorbai tavat, hol a tó
tulajdonosa: Szentiványi József magyaros
vendégszeretettel fogadta. Lakoma is volt a
szerb király tiszteletére, ki ez alkalommal a
következő pohár-köszöntőt mondotta: „Soha
életemben nem beszéltem még nyilvános alkal-
ommal nemetl s azért elnezest kérek, ha
tősztom nem sikerül úgy, a hogy kellene de
nem tudom magam visszatartani attól, hogy
lelkesen a természet bajaitól s e kedves
társaságtól, ne emeljek egy poharat. Eme-
lek pedig első sorban az önök nemes és
nagy királyáért első Ferencz Józseféért, kinek
személyeért odaadó hódolatál és szere ettel
viseltetik e szép haza minden szülője és a
ki egy olyan uralkodó nemes család feje,
mely mindenkor nemes támasza, áldozatkész
barátja volt az Obrenovics-dinasztiának. —
(Éljen! Zsivió!) Emelem továbbá poharamat
a derek és nemes magyar nem-
zetért, — és annak igazán
kiváló képviselőjére, a mi szeretetreméltó
hazi gazdánkra Szentiványi Józsefere, a ki
megmutatta azt, hogy a vendégszeretetet a
magyar 4400 láb magasságában is ép oly szé-
pen gyakorolja, mint lenn az Alföld
síkságain. Emelem poharamat ő érte az itt
jelenlevőkért s az egész magyar nemzetért,
mely annyiszor együtt tudott érezni a szerb
nemzettel s mely az én személyem iránt is
az őszinte rokonszeny annyi jelet adta!”

— **Tiszt felesége sem színszónő, sem
uzorás leánya nem lehet.** A közös hadsereg-
nél még mindig más társaséleti elvek urál-
kodnak, mint a polgári életben. Valamikor a
közönséges polgári családok sem igen szeret-
ték befogadni tagjaik közé a színszónöket s
ezen csupa előteltelen alapuló korlátok még
ma is megvannak a közös hadseregben, Edels-
heim-Gyulay s más magasrangú tisztek kivé-
teles példái daczára. Egy tisztól csak nemrég
tagadtak ott meg a nősülhetési engedély, mert
színszónő akart nőül venni. Egy másik tiszt
hasonló sorsban részesült, mert egy leány
apja már régebben felhagyott az uzorásko-
dással, most ház- és földbirtokos, és a leány
szépülően hírvé. Az utóbbi esetben az ille-
tékes ezredes nem ismerte a családot, a po-
litikai hatóságoktól kért információt s a mint
ezt az említett értelemben megkapta — viz-
szakülde a tisztnek a nősülhetési engedélyt
kérdő folyamodványt s azt elő sem terjeszté a
hadügyminiszternek.

KARCZOLATOK.
(A tót himzések — Koburg Ferdinánd. — Jegy-
zetek az önimádásról. — Franciaországban. — A
színszónő.)

Mialatt Tisza hűsöl, nincs hatalom, a
mely a turóc szentmártoni tündetőket is hűs-
re juttassa.

Bizony furcsa az, hogy a turóc-szent-
mártoni himzések tulajdonképen arra va-
lók, hogy kimutassák, milyen himező há-
mozó politikát folytatunk a nemzetiségekkel
szemben!

Ök pedig ezalatt szorgalmasan himez-
tek és nem hámoztak egyebet, mint a
magyarság jó hírét nevét és tulsúlyát.
Késő most már himet varrni a
történekből!

Koburg Ferdinánd herceg, az új bolgár
fejedelem e perczben már Bulgáriában is
lehet.

Érdekesnek találták a lapok, fel is je-
gyezték róla, hogy két szobaleány is
van a kíséretében.

Ez már derék! Olyan fejedelmet kapnak
a bolgárok, a kinek már nem is elég egy szo-
baleány. Kettő kell, hogy — takarítson
utána.

Ha még tudomásul vesszük azt is, hogy
magyar szakácsot is fogadott, hát
teljesen meggyőződhetünk arról, hogy ezen a
fejedelem nem fog ki a krumpli-faló muszka-
Töltött káposztán akar ez élni, meg kol-
báson.

Jegyzetek az önimádásról.
Az önimádás vakká teszi önmaga iránt
azt is, ki másokkal szemközt elég világosan
szokott látni.

Az önimádás irigygyé teszi az embert.
Mindaz, a mivel nem bír egy önmagát imádó
s a mit dicsérnek, magasztalnak, más ember-
társában epével tölti el őt. S jaj annak, ki
egy, az önimádásnak hódoló embert gyöngesé-
geire, fogyatkozásaira mer figyelmeztet ni. Nincs
oly nemtelen eszköz, melyet ilyenkor szives
barát gyanánt ne üdvözölne a neveléses öni-
mádás, ha ez eszköz boszuját szolgálhatja.

Viszont egy önmagát imádó embertől
mindent lehet meggyerni, ha hiuságának, gyön-
geségeinek tömjénezünk.

Legfurcsább az, hogy az önmagukat bál-
ványozó, önhiúságukban tetszelgő emberek
rendesen abban leggyarilóbbak, mire kiválóan
építik hiuságukat.

Ég és föld a költőbség az önimádásnak
hódoló hiu ember és a bölcs közt. Mig a
bölcsnek minden tette csak a közre van
irányozva, azalatt a hiu csak önmagára gondol
akkor is, ha valóban jót tesz.

Ne feledjük, hogy önmagukat imádó em-
berek azért vannak, mert vannak olyanok, kik
hiuságuknak tömjéneznek.

A Cassagnac-Laur, Ferry — Boulanger
ügyekből itelve, a párisi nagy emberek
körülbelül azon a fokon allanak bátorság és
— komolyság dolgában, mint a hazai vidéki
lapok . . . nyilttéri nyilatkozói.

Csak lármáznak, szitkozódnak és gorom-
báskódnak egymással, de még a nálunk szoká-
sos karcz-párbaj vagy levegő-megsebesítő
lövés sem ad a komisz heccznek valami tet-
szetesebb formát.

A párbajozó zsidó firkászok (mint p. o.
a Drumonttal vivó Mayer és legujabban Na-
quet) még éppen orgyilkossággá alacsonyítják
le a párbajt.

Az ember kénytelen arra a véleményre
jönni a folyton ismétlődő botrányok miatt,
hogy Franciaországban már nincsen is köz-
társaság, hanem csak egy igen közönsé-
gestársaság.

Mindennapra esik hazánkban valami ret-
tenetesség.

Orgyilkosság, halálos kimenetelű párbaj,
tűz, árvíz, büntett, gyilkosság, baleset — ez a
hirlapi koszt mindennapi étlaja.

Ilyen szenzációs dolog nélkül
talán már nem is kellene újság a n. é publi-
kumnak

Részünkről meg is hagytuk a tudósítónk
nak, hogy nekünk ugyan mindennap szerezen

egy gyermekgyilkosságot, milliomos postalo-
pást vagy vasuti szerencsétlenséget
Ha nincs — kövesse el maga!

Gili Balázs.

Tompa Mihály emléke.

(Alkalmi beszéd a tündözönység által rendezett
Tompa emlékműpélyen, Feketehegyen, 1887.
július 22-én.)

Mélyen t. közönség!
„Visszatér e tájra a tavasz s madárdal.
Csak egy nem tér vissza: a költő, a halott.
Mig hamvait a szél hordja szerteszét,
Orizzuk a költő szent emlékezetét!”

A költő, ki milliókért fenn érzett, fenn
gondolt, e szavakkal szólít fel egykor közön-
ségét, költő társai emlékezetének megőrzésére.
E szavakat kölcsönzöm én is tőle, midőn ez
ünnepélyes alkalommal ez egyszerű emlék
felett az ő emlékezetét akarom feljuttani.

En legalább mélyen érzem hogy ha van
jutalom, vagy a jutalomnak bárminő fokozata,
mely a nemzet nagyjainak dicsőségéhez méltó:
ugy az nem lehet nagyobb, nem lehet ma-
gasztosabb a halás utókor nyújtotta emlékezt
virágainál. Boldogok a nemzet nagyjai! kiknek
emléke felett az utódok folyton éber emléke-
zése viraszt; boldogok a nemzet fiai, kik a
nagyok dicsőségéről el-ellebentik a feledés
fátyolát, hogy homálytalan csillagként ragyog-
jon az s mutassa a haladás ösvényét.

S ha volt valaha kor melyben jól esett
a dicső emléke után sóvárogni: ha élt nem-
zet, melynek szellemőseit halhatatlannakká
emelni kellett; s ha élt valaha szellemóriás,
ki az apotheosist valóban érdemlé: nekem ugy
tetszik, hogy a szerény ünnep e tényezőkkel
teljes mértékben bír.

Korunk az irodalom terén is a középsze-
rűségek éremlyégis hajtott ünneplésének kora,
dicsőre, ki „tanult izzadni s izzadás közt
hősi bért aratni” elvetve akadunk. Bizony
mondom jól esik e sivar képtől a multak ha
talmas alakjaira vetni tekintetünket.

S a nemzet? Ez rohamosan halad, lázas
sietségében feleli a multat, csak a jelennek
áldoz pedig ez a „multon épül s az emlé-
kezetén.”

Szorosabb össze kell tehát kötnie a
multat a jelennek, hogy dicsőbb legyen a jövő
S a költő, kiért most meggyújtjuk az
emlékezet fáklyáját, a legmagyarább
költő, ki dalt zengedezett a legméltóbb
arra, hogy távollétében is velünk legyen ha
meghalt is eljen.

1841-et írta. A munkát, melyet a mult
század végén s a jelen elején „a nemzeti
szellem tüzet ébresztő” bátorsággal kezdek,
dicsőségét folytattak irodalmunkban az ak-
koron elsőrangú munkái, halhatatlan Kis-
faludynak derek barátai. Egy korszakot alkotó
folyóirat, az Athenaum volt az irodalmi tehet-
ségek legfelsőbb bírósága. A szerkesztőség elén
álltak a legnagyobb magyar költő, a legkitű-
nőbb magyar kritikus s a legszélesebb isme-
retű irodalom történet író. Vörösmarty, Bajza
s Toldi F. voltak bírái a fiatal írónak, ki mű-
vei számára a folyóirat becses hasábjait nyitva
őhajította látni. Itt tünt fel először Vörösmarty
s Bajza méltánylásában, zengetes nyelv, külső
csin s nemes érzelem által tettesző költemé-
nyek alatt Tompa Mihály neve. Az első zen-
gékben bírái sem sejtették még akkor, mily
szabású költő fog kifejlődni az egyszerű sáro-
spataki diákból. Nem sokáig kellett várakozni
midőn nagyobb figyelmet kelte, ragyogó jövőt
jósolhattak neki bírái s a közönség.

Költészetünknek Kisfaludy, Czuczor és
Vörösmarty által kezdeményezett nemzeti, sőt
népies irányja ez időtájt kezdett mindinkább
általánosabbá válni, csak azok hiányoztak még,
kik azt a művészeivel teljesen kiegyeztetni tud-
ták volna.

A feladat, a mily óriási: épen oly pél-
dátlan, talán a világirodalomban is páratlanul
áll, hogy egyszerre három világra szóló nagy
szellemet ajándékozzon az ég ily feladat telje-
sítésére. Ki ne sejtene, hogy Petőfi, Arany és
Tompa a fényes stríás, költészetünk népies
irányának valódi apostolai?

Petőfinek kevés költeménye jelent meg,
Arany csak pár év múlva lépett fel, mi-
dőn Tompa figyelme, a még gyermeki képze-
letét oly annyira lebilincsel népregék és
mondák felé fordult, hogy azokat termékeny
phantasiájával kiszinezve új s eddig ismeretlen
műfajjal gazdagítsa irodalmunkat.

Tudjátok-e Kárpátok lakói, hol a „Mártha
könyve?” ismeritek-e a kicsinyke tavat ott,
fenn az egeki nyuló jégvölgy tövében? Isme-
ritek-e a „Kárpátok villijét?” S ti, kiket a
Tisza s Szamos füzes partjairól fogadnak-e
bércekk, akarjátok-e ismerni Halász, Karád,
Venczellő, Kenézli s a Sülyedés regék törté-
netét? — Kívánjátok-e mindnyájan tudni,
hogy származott a lenge Délbáb? Olivassatok
el a költő Népregeit, s ne feledjétek el meg-

bámulni bennök a költő festette őstermészetet ezer csodával, titkos bűbájával. melynek fátynál áthatolni csak a költő szeme, titkait elregegni csak a költő ajka volt képes. Nem hiába dolgoztál e regéken különös előszeretettel dicsőült nagy szellem! hiszen ezekben lelte fel multakon borongó gazdag képzelődésed ezer féle táplálékát. S ha többet nem irsz s itt bevégzed vala költői pályádat, népregeidben is fenn élne neved, mint olyan költőé ki a természet után járva, nemes izlés gazdag képzelődés s zengetes nyelv előnyeivel vívtad ki magadnak az elismerés babérkoszoruját.

Középszerű tehetséget elkábitott volna a siker, melyet a népregek arattak: de nagy költő, kit zenije vezet, nem tud megállni az első lépcsőnél, annak föl kell lépni a tetőre, hogy messze ragyogjon fénye s dicsősége. — Költőnk is elindult a dicsőség után s elég korán ért az irodalmi élet központjába, hogy tagja lehessen a „Tizek” híres körének, kik nemcsak érezték szükségét, hanem akartak is a köznapinál nagyobb, a pillanatnyinál állandóbbat teremteni — Az „Ifjú Magyarország klubjába” a lángelkű Petőfi, a bűbajos elbeszélő Jókai, a szenális humoru Pákh, Obernyik stb. mellé szépen beillett s nem az utolsó helyet foglalá el a mélyen elmékedő, a jelképes felé hajló, a természettestő Tompa.

Azonban nem soká diszté fényével e csillagkört Tompa, úgy szólva akarhatja elérnie. de nem előkészület nélkül elvonta a sors csakhamar oly pályára, melyre lelkülete s kedélyénél fogva teremtve vala. Gömörmege tündéri szép táján, melyre a természet oly dusan binté áldását egy csöndes kis falucska fogadja lakóul a költőt, hogy ott egészen a...

„Lant és biblia, e két szent barát Karjain ringassa boldogan magát.”

És itt találta őt a csodáknak éve, midőn

„Regehősök láttakát élve. Minőkről áldomunk csupán, A történetben a mi fényes Szörnyű, dicső, nagy s ünnepléses Következett egymásután.....

És a remény és a dicsőség A hont s a honban el-betölték. A szívetek, a levegőt.”

Ámde ez a villanyos légkör, mely Petőfit oly erőteljes s harcziás dalokra tüzelé, nem volt a Tompa légköre. A mely borongás s csöndes elmékedés emberének lantja ritkán zendült a csaták zajában.

Az ő költészete — mondja bírálója — nem a viharadár volt, mely az elemek csatájában, a villám szaladozásai s a fergeteg üvöltözései közt találja jól magát, — neki csöndes enyhely kellett, mint az eresi fecske, vagy az erdő hallgatagsága, mint a csalógnának.

Kevés részt véve a haza védelmében, visszavonult csöndes paplakába s azt egy fiatal nővel népesítte meg, oly nővel, ki a költőnek utolsó lehelletéig hű társa, szívének méltó bálványa, izgatott kedélyének nyájas mérséklője, testi s lelki harcziás központi válya. Ez volt a legzavartalanabb boldogság, melyet életében élvezett a költő. Fájdalom! hogy nem tarthata soká.

Elnyugdott a haza egén a hatalmas szélvész, a hősök kezéből aláhullott a diadal mas kar; — a viharzó életet a halál c-öndje váltá fel; — a haza nagy tragédiája befajzattatott.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Bucusu a nőtlenégtől.

Szivem már tombol örömben, Hiszen a szép idő közel, Midőn a nap arany-sugára Boldogság fényével főd el, Eloszik a kínos sötétség A mely borítá egemet, Ajkamról a dal vígan zendül, S mosolygok a multak felett!

Minő mult volt az! Jobb feledni! — Hisz sorsunk ugy is feledés — Boldogság vár rám, oly nagy, melyre Két ember-élet is kevés! E boldogság elő izétől Beheged szivemen a seb, Mely sajgott eddig, ámde mostan Fájdalma mindig kevesebb.

Bucuszunk el a nőtlenégtől, Mely eddig karján ringatott, Az éj helyett köszöntünk vígan A feltűnő, fényes napot, A melynek visszugára lángol Szemében, drága angyalom, — És e sugár körültem mindent Derült és nyájas színbe von!

Csapongtam én is, mint a lepke, Könyelműségnek szárnyain, Botlottam is — s nem egyszer kétszer — Az élet rögös útjain, — De a viharral is megküzdtem, Bátrán megállva helyemet, — El nem sodorhatott a szélvész, Mint a könnyű falevelet!

Szivem megért a boldogságra, — A szenvedés megérlelé — Az élet nehéz iskolája Szilárd hitet öntött belé, —

„Sokra sir, sokra vak börtön bornl Kik élünk, járunk busau, szótlanul.” Zokogja a költő is, hazafiás, mely fájdalomtól rezgő lantján. Oh! mert a költők legjobban érzik a feldult s romba dőlt haza feletti elkeseredett fájdalmat.

Es az érzékeny Tompa is érezte. De nem akarta a kétségbeesett jajokat átok és siralom zengésével tetezni, mi nem is volt akkor hamarjában tanácsos: hanem megkísérté a szelidebb költészet elvei és ábrándjaival, Virgiliusként a természet kebelén, eltakarnia a gyászos kinokat. Az árnyékos ligetek a sötét erdők, a suhogó nádasok s a csavargó csermelyek környezetében fogékony lelke ezerféle táplálékot talált. — A rétek és kertje virágai között, míg feje felett repdesett a játszadozó szellő, ekkor elmondá a virág regeket, az ábrándos, csudálkozó költeményeket, melyek ben a természet titkos életének minden mozanatait ellesve, az emberi indulatokat és szenvedélyeket a virágokra egyöngéd lenyerve ruházva a képzelődés segélyével mély érzelmet és tanúságot rejtett a rege színe alá.

Ha lelketek vágyik egy szelidebb s nyájasabb élet titkai iránt; ha a természet kíváncsi látók: vegyék fel a virágregeket s mindazt, a mi után a lélek vágyódik, érezni fogjátok e jelképes költemények olvasása közben.

Azonban hiába takarta el virágregével a költő fájdalmát, a lélek mélyen forogó érzelmeit ellehetett némitani, de kiirtani nem.

A gyászidő melyről írva vala „a sebzett vad a rengetegben kinyitja a hangot ad.” „Magát az eltiprot magyarnak kisírni sem szabad” mind csak tovább húzódott; vigasztalás szabadulás nem jött. Mint mindig az elnyomatás korszakaiban, ugy most is az iradalom ismerte föl először kötelességét: a mult dicsőségével táplálni s szebb jövő reményével kecsgetni a suttogó nemzetet. S tudjátok, meg hogy ekkor Tompa volt az első, kinek lantján legerőteljesebben zendült meg az ideg, mely jobb napokban csak azért hallgatott, hogy legizgatott kifejezője legyen a bánatos közhangulatnak s annak az időnek, midőn csatára hívó s lelkesítő szót helyett, csak a kesergés, nehéz bánat zokogott a sötét romokban.

A dalnokok biztatására ekkor zengett költőnk ajakáról az allegorikus bátorító szót:

„Hozzatok dalt emlékül a hajdan Lomb s virágok gazdag tájáról, Zengjétek meg a jövőt ha majdan E kopár föld újra telvirral. Dalotokra könnyebben derül fény Hamarabb kihajt a holt berek, A jelennek büjté esdegitén: Faim! csak énekeljétek!”

S a sokáig visszatartott sóháj a mélyen elnyomott hazafiás érzés, melyekhez az elhalt gyermekek utáni fájdalom s a beteg nőért aggódó férj busulási is kétségtelenül hozzájárultak: a legközelebbi okai annak, hogy a költő lelkülete szenvedélyesebb s költészete mélyebb s erőteljesebbé vált. Ez időből valók a közhangulatot oly igazán kifejező legszebb s legmélyebb érzésű és értelmű fenséges dalai a költőnek, melyekben most a régi szent iránti kegyelet ápolására szólít majd, a a nemzet elfojthatlan önértetére, a honszerelem titkos varázsára mutat, ismét másutt Sámson neve alatt inti nemzetét, ne hallgasson

E hitnek templomában arczod Szent oltár-kép gyanánt ragyog, E tiszta, szent Madonna-képek Legbuzgóbb hive én vagyok!

Kitarjam-e a nagy világnak Szivemnek boldog édenét? Miért tenném? Hisz azt e fásult Korban már meg nem értenek, — Közöny, hidegség, guny mosolyban Nyilatkoznak a felelet. De majd kitárom, szép leányka, Szelid menyasszonyom neked!

Bucus pohár van most kezemben, Kiürtem a poharat, Az elfelejtett mult salakja Lesz, a mi benne megmarad, — A komédia véget ére, Most jó a végső jelenet, Mely — mint szokás a színművekben — Templomba, pap elé vezet!

Ha a vész magát kidühöngte, A mennydörgés is megszűnik, Vihar valék, de lényem mostan Szelid felhővé változik, — Az oroszlan is megszeliöldül Ha pártját vágre megelé, — Jámbor p a p u c s-h ó s leszek én is, A mint a sors elrendel!

Kösa Barna.

A debr. czepléd-utcai ref. ujtemplom.

(Méletás mű pitészeti szempontból.)

— Közl: Egy lakás. —

(Folytatás.)

VI.

Általában véve a középkori csucsives stíl s a renaissance közt lényeges különbség van. — Ha összehasonlítjuk a góth izlésű műemlékeket, a renaissance műemlékeivel ugy a kettőnek műtartalma illetőleg műértéke közti lényeges különbség szemmel —

Delilára, az októberi diploma csaberejére, míg az ezerféle kísértetés napjaiban a kísértőről huza le a leplet — „A fogoly”, „A vihar”, „Sebzett szarvas”, „Uj Simeon”, „Ikarus”, „A pusztuló erdő”, „A hajó” s kitudná elszámolni mindannyinak címét, melyeket hazafiás lelke tolmácsaiul zengett elnyomott nemzetének. „Annyi tény, — mondja bírálója, — hogy soha a honfiai fájdalom, a keserűség, a remény a lemondás oly erőteljes kifejezést nem nyertek magyar költő ajakán mint e dalokban, ódáknban, allegóriákban, melyeknek mindenikéről ismételni lehetett, mit Petőfi mondott Vörösmarty szótáról, hogy, — „szólt egy ország szívéhez.”

Ez volt a dicsőség tetőpontja, melyet Tompa elért a muzsák szolgálatában E fokról nem szabad leszállanunk itt illik őt bemutatnunk, mint istennek felkent szolgáját, a mint szöszékéről egyszerű szívből fakadó imában kéri isten kegyelmét hallgatóira s tollával biblia költészettől, erkölcsi s életbölcsteleni igazságoktól aradozó beszédekert ir hirsorsosainak. majd mély elmékedésekkel s kenetjeljes imákkal rakott „Olajágot” szentel a keresztényenők buzgósnak.

Hazám leányai! ha elfog benneteket a buzgóság s annak szárnyain felvagytok az égbe: a költőpaptól tanultok imádkozni, s megkönyebbül a lélek bennetek s visszatér zaklatott szívetek csöndes nyugalma. — Mert ő mint mindenben ugy az imádkozásban is nagy vala, s nehéz eldönteni, hogy benne a költő multa-e felül a papot, vagy a pap a költőt, avagy mindkettőt az ember.

Igen a tökéletes ember, kinek minden szenvedélye a szeretetre a dicsőségre irányult, ki a köznapiságtól menten soha sem lánogt anyagi javakért, földi kitüntetésekért, kinek természete egyike vala a legnemesebbeknek s kinek emberi hibákból istene sem juttatott egyebet, mint a testi betegséget.

S ha — a mint tartják, — hogy a kagylo betegségből származik a gyöngy; ki tudja költőnknek is nem betegségből fakadtak-e költészetének legszebb gyöngyei?

Szóljak-e még róla, ki élteben, csak szeretni, de fájdalmat okozni senkinek nem tudott s oh megis!... hogy halálával egy nemzetnek kellett mély bánatot okoznia!! Nem! erről én hallgatom. Hiszen nem halt az meg ki milliókért élt s öndolkozott, földi maradványai porladjanak bár el, szelleme itt leng közöttünk, s neve, dicsősége örökre fenmarad műveiben.

Megdicsőült szellem, kinek porai felett a hamvai temetőben lengede a szellő!

Téged is idehozott el egykor beteg szived gyógyító balzamért. *) S itt hol csalógnagy csattog, kesereg, örök lombu völgyek öleiben, a föld erdő isteni rejtekén egyedül járkálva vésegetéd nevedet s a te kedvesedet az égbenyuló fenők oldalára s akkor zengéd:

„Nézem, hova drága neved véstem vala Kiforrta, elveszté a fényő oldala, De szivem, bár sebe immáron béhegedt, Örökre megtartja imádotd képedet.”

Oh engedd, hogy mi, kik 22 tavasz elmultával szemünkben a fájó emlékezet könynyűvel ugyan-e helyen áldozunk a te emlékednek oh engedd! hogy megváltoztatva így mondjuk el furdóli dalodat:

*) 1866. nyarat Tompa ödlés végett a foketehgyi kis furdóban tölte s ott írta „Furdóli dal” című költeményét.

láthatóvá válik és világossá lesz az előny, mely a csucsives stíl főképp a vallás kultúrájának szánt — építmények alkotására teszi alkalmatossá, s a renaissancec inkább a profán építészetre utalja.

Minden műalkotásnál elengedhetlen követelmény az hogy miként a természet minden teremtménye, ugy az is célzatosan tökéletesen megfelelő legyen s egyes alkotó elemi csakugyan azt a funkciót végezzék, melyre hivatottak és oly alakot nyerjenek minő az ő hivatásuknak log kailag megfelel. — Mert a teremtő szellem az építészetben sokkal inkább köve van az anyaghoz, mint más bárminemű művészethez s első kötelességévé teszi, hogy igaz legyen; igaznak kell lennie a c z é l elérésében, tehát az épület rendeltetéséhez mért megoldásban és igaznak kell lennie a szerkezetekben.

Lássuk mennyire felel meg a két műirány ez alapkövetelményeknek a templom építészethez?

A renaissance alkotta egyházi épületek, ha igazak akarnak maradni olyan hatalmas apparatust köve elnek, melynek megfelelői vajmi ritkán lehet. — És éppen a körülmény vezet aztán arra, hogy a szerkezeteket eltakarni kénytelen, hatása nyugtalan és kapkodó lesz.

Olaszország templomait szemlélve mindjárt szemünkbe ötlök ez. A renaissance középpontos épületei az allekonnyság követelte nagy tömegek folytán nehézkesebbek lesznek, a helyiséget nyugtalanító apsitok összekötő ívek, szakgatott vonalai már ellentétbe jönnek a fenséges nyugalmat követelő egyházi épületek komoly jellegével. Egyik ok, mely utját vágja annak, hogy a helvét hitvallás kívánalmainak megfelelő egyházi épület a centralis berendezés renaissancec modorban épüljön. — A másik ok a szerkezeti igazság követelményében fekszik.

A szerkezeti rendszer az a n y a g milyenségétől és minőségétől függ. A szerkezeti igazság elsősorban az anyagnak megfelelő mondhatnám legitimalis alkalmazásában rejlik

Nézünk, hova drága neved véste vala Kiforrta, elveszté a fényő oldala, De szivem, bár sebe immáron béhegedt, Örökre őrizi a te emlékedet!

Sinka Sándor. főgymnáziumi tanár.

HELYI HIREK.

* Az eső. Valóban nagy újdonság számba megy, hogy az éjjel eső volt. — Hetek óta a legnagyobb szárazság uralkodott, ellene és a vele karöltve járó hőség ellen általános volt a panasz. Nemcsak az emberek, de a növényzet is igen sokat szenvedett, s kiszámíthatatlan az a kár, melyet a szárazság már eddig is okozott — Tegnap egész nap nagy szel fujt, mely az utcák porát torony-magasságyúra felkavarta. Este felé azonban beborult s 9 után szép csendes eső kezdett esni, mely rövid megszakításokkal hajnalig eltartott. Ma reggel már kiderült az ég, de az előbbi napok hősége tetemesen megcsökkenett.

* Debreczen-Schweinhäusen. A „Pesti Napló” tegnapi száma mutatványokat közöl Arany János és Petőfi levelezéséből. Arany János egyik levelét, mely Debreczenben 1849 jan 12 én kelt, Schweinhäusenből 61 datálja. Valószínű, hogy azért használta városunkra ezen elnevezést, hogy már akkor is kedvezőtlenül talált itélni valamelyik perében a mi törvényszékünk, mely előbb Arany-nak hősége föl sok pere fordult meg.

* A hajdumegyegazdasági egyesület kiállítása. A földművelés-, ipar és kereskedelmi miniszter által Hajdumegyegye területére engedélyezett állami lötenyészési díjostás ez évben a megye déli részén, Kabán tartatik meg. A megyei gazdasági egyesület ezzel egyidejűleg — ugyancsak Kabán szarvasmarha és sertés kiállítást, továbbá a kis gazdák és cselédek részére szántás versenyt rendez. — Kiállíthat minden hajdumegyegyi lakos, akár tagja az egyesületnek akár nem; megyén kívül lakó csak akkor, ha egyleti tag. Bejelentések, a tulajdonos nevének lakhelyének, a kiállítandó állat ivar, kor és darab szerinti megnevezésével, valamint a kis gazdák és cselédek szántás versenyében részt venni akarók részéről augusztus hó 20-ig Kaba község előjáróságánál kell, hogy akár szó vagy írásban megtéssenek. Díjat is olyan állat kapkaphat, a mely legalább is három hónap óta a kiállítónak birtokában van, mit esetleg a tulajdonos igazolni is tartozik. Azon esetben, ha valaki a díjról lemond, az a bíráló bizottság által a következő legjobb állatnak kiadandó. Egy fajta állatknál egy kiállító csak is egy pénzbeli díjat nyerhet, a többi esetleg díjra érdemesített állatok díszoklövéllel fognak kitüntetenni. Díjak: A) Szarvasmarhánál: csak is magyar fajta állatok díjaztatnak. I. csoportny szénysz vagy fejős tehének (borjáró vagy anélkül) II. cs. 3 éves üszök és bikák. III. cs. 2 éves üszök és bikák. IV. cs. 1 éves üszök és bikák. Mind a négy csoportban külön külön három, s így összesen 12 díj osztatik ki; és pedig 3—2 s egy db összesen 24 drb 10 fros arany. — B) Sertéséknél: hazai zsirfajtáknál kan és koczára külön-külön I. díj 1 db arany. II díj 2 db arany. III. díj 1 db arany. Kiosztatik összesen a sertések díjaztatására 12 db 10 fros arany. C) Szántás versenyénél: I. a lovak által vont egyes ekékre 1 ső díj, 15, 2-ik 10, 3-ik 5 frt ezüstben II. Az ökrök által vont

s ez más szókkal oda megy ki: — minden anyag annak tüntetessék ki tényleg, a mi az valóban.

Teszí-e ezt a renaissance? Igen teszi kivételes esetekben azaz akkor es oly épületeknél, hol minden eszköz rendelkezésére áll, hogy ezt tehesse. De ez vajmi ritka eset. És lépten nyomon találkozunk ama — hitserű alkatásokkal midőn kö-formák fa vagy vasrészek által imitatlnak mirvány és más költséges anyag papíros szönyeg és olaj festés által utánoztatik.

Az ékszerűen alkalmazott góthika erre nem szorul. Már természetében rejlik, hogy a legegyszerűbb anyagok által is oly nagyszerű hatást ér el, minőt a renaissance csak a legköltségesebb erőfeszítéssel tud létrehozni. Mert a góthika ereje szerkezeti szervezetben van nem pedig a kényelmes de költséges szélességi méretek feltüntetésében.

Közudomási dolog, hogy a ref egyházaközségek nem rendelkeznek oly óriási vagyon felett, mely a renaissance által elébe szabott műtétikkel bíró épületek költségeit meg bírja.

És ez is mintegy utalja a ref. egyházakat a csucsives stíl kulivalására. Az igaz, hogy a góth izlésű templomok tervezése és szerkesztése sokkal több fáradságot igényel, de ez nem jöhet számba, ez az építő művész feladata, ez csak őt érdekli. — De műve ha helyes és jó, annál inkább számíthat a műtörté elismerésére.

Igy midőn a debreczeni ref. egyház. község egy új templom építésére határozta el magát és készséggel adta beleegyezését a templomnak góth izlésben való kiviteléhez, csak annak adta biztos tanu jelét, hogy megérte a mai kor izlést és helyes érzékkel bír a XIX-ik század művészeti viszonyainak megbíralásában.

A debreczeni czepléd-utcai ref. ujttemplom alakjában véve szigorú következetességgel készült vtt középpontos elrendezésű építmény. Alapalakja a négyoszög, melyhez a kissé megnyújtott hosszaháj s a karzatokat befő-

vésve vala... dala... on béhegedt.

Inka Sándor. ...náziumi tanár.

E. K.

ujdonosság számba... Hetek óta a... ellene és a... általános volt... de a növény... kiszámíthatatlan... már eddig is... nagy szék fajt... ny-magasságnyira... beborult s 9... ttni, mely rö... eltartott. Ma... az előbbi na... kent.

we i n h a u s e n mutatóvonalakat... levelezéseiből... Debreczenben... e i n h a u s e n - ... azért használta... hogy már akkor... valamelyik peré... ly előtt Arany... ut meg.

g a z d a s á g i ... földművelés... er által Hajdu... ett állami léte... megye deli réz... megyei gazda... e s s e r t e s ... kis gazdák és... nyent rendez. — ... ei lakos, akár... megyn ki... ieti tag. Beje... lakhelyének, a... darab szerinti... kis gazdák és... részt venni aka... Kaba község... szó vagy írás... lyan állapot kap... rom hónap óta... mit esetleg a... Azon esetben, ... bíráló bizott... általnak kiad... kiállító csak ... a többi esetleg... oklövéllel fog... Szarvasmarhák... díjaztatnak. ... fejsz tehének ... 3 éves úszók ... zók és bikák. ... Mind a négy ... s így összesen ... 2 s egy db ... y. — B) Ser... és kocszára ... II díj 2 db ... sztatik össze... db frcos ... l. a lovak ál... 15, 2-ik 10, ... ók által vont

... minden... yleg, a mi az... Igen teszi... es oly épüle... kelzésére áll... ritka eset. Es... — hitszerű... a vagy vas... any és más... g és olaj fes...

... göthika erre... rejlik, hogy a... oly egyszerű... dnce csak a... né létrehozni... szervezetében... de költséges... en.

... a ref egyház... áriási vagyon... elébe szabott... tségeit meg... ref. egyhá... ára. Az igaz... tervezése és... got igényel... építő művész... De műve ha... hat a műértő

... ref. egyház... határozta el... egyvezését a... kivételhez... jelet, hogy... yes érzelkek... viszonyainak

... ref. egyház... határozta el... egyvezését a... kivételhez... jelet, hogy... yes érzelkek... viszonyainak

... ref. egyház... határozta el... egyvezését a... kivételhez... jelet, hogy... yes érzelkek... viszonyainak

... ref. egyház... határozta el... egyvezését a... kivételhez... jelet, hogy... yes érzelkek... viszonyainak

... ref. egyház... határozta el... egyvezését a... kivételhez... jelet, hogy... yes érzelkek... viszonyainak

... ref. egyház... határozta el... egyvezését a... kivételhez... jelet, hogy... yes érzelkek... viszonyainak

egyes ekékre 1-ső díj 15, 2-ik 10, 3-ik 5 frt... ezüstben III. lovak és ökrök által vont kettős... ekékre 1-ső díj 15, 2-ik 10, 3-ik 5 frt, ösz... szesen kiosztatik 90 frt ezüstben A szántás... versenynél kigazdák saját, a cselédek pedig... gazdáik fogataival jelenhetnek meg. A ver... senyben csakis egyes és kettős ekével lehet... résztvenni, s a fogatos eszközöknek —... ekéknek — megfelelő számú állatot, akár lo... vat vagy ökröt lehet használni. Ökrök által... vont egy az egyes mint pedig a kettős ekék... nél — akár két akár négy ökrrel szántassék... is, csak kis ember foglalatokodhatik s... hogy a huzandó barázdá vonalának csak is... két végpontja fog kijelölteni. Az, aki szántás... versenyre jelentkezik, tartozik a részére ki... jelölt 200 □ ölet kitevő földterületet felszánt... tani. A szántás verseny után egy-egy a gaz... dasági egyesület által beszerzett hohenheimi... rendszerű turó ekével próba szántás fog tar... tati, valamint a kigazdák között ki osztás... végett újabb beszerzett egyéb gazdasági... eszközök a helyszínen a gazdaközösség előtt be... fognak mutatni s használat végett községent... kent ki fognak osztani. A szántás verseny s... az által kiállításra a következő sorrend állap... itatik meg: augusztus 25-kén reggeli 7 óra... kor a szántás verseny megkezdése. 9 óra... kor a lótenyésztés, 11 óra kor a szarvasmarha s... sertészet bírálatának megkezdése s ezt követi... az általános díjkiosztás Ennek végezte után a... kiállított és díjat nyert marhákból 1 drb tehát... fog a gazdasági egyesület költségeinek keretén... belől megvásároltati oly cselből, hogy azonnal... a helyszínen azon gazdasági egyesüle i tagok... között fog minden díj nélkül kisorsolotni, a... kik az 1886-ik s ezt előző évi tagsági díjait... illetéggel alapítványi tőkék kamatait a kiállítás... kezdetéig befizették. Delben Kabán közös ebéd... fog tartatni, hol is mindenki maga fedezi... költségeit.

* Petelei István újabb elbeszélő... nemzedékünknek egyik legkiválóbb képviselője... a Kisf. és Pet társaságok tagja és a „Kolozs... vár” szerkesztője — körútjában — tegnap... városunkba érkezett. Egy napi itt mulatása... alatt, barátai előtt a legnagyobb előismeréssel... nyilatkozott Debreczen kulturája felől és in... na mag reggel a legkedvezőbb benyomásokkal... távozott.

* Közjegyzői helyettes. A nagy... várdi törvényszék részéről közhírre tétetik... hogy a debr. közjegyzői kamara Matók Béla... közjegyzői jelöltet Mezei Mihály nagy-várdi... közjegyző helyettesévé nevezte ki.

* Az ártézi kut furásánál a ke... mény agyag rétegben lassan haladnak lefelé... Egy hét alatt alig furhattak 6 métert. Talál... tatott: 241.22 méternél szürkés barna meszes... agyag, helyenként kék agyaggal keverve; 242.48... m. ugyanaz; 243.20 m. tömör barna... meszes agyag kevés kék agyaggal vegyesen; 243.97... m. tömör rozda barna agyag kék... agyaggal s homokkal vegyesen; 245.01 m. igen... tömör barna agyag, kevés kék agyaggal.

* Érdekes kép látható Weisz Sándor... dívat-kereskedő kirakatában. A kréta-rajz... Boross Sándor sűrű-raktárost élethíven ábrázol... ja. Készítője Bisám Endre, debreczeni szü... letesű ifju, ki a rajzolás terén már igen szép... eredményeket ért el, a mint e képe is... bizonyítja. Megrendeléseket bármikor elfogad.

* Cserébe. Egy szépségesen lakó... hivatalnok két fiu gyermekét, egyik 14, másik... 12 éves, óhajta cserébe Debreczenbe adni.

Az azonos elnevezésű Debreczenben adni... Azon szülők, kik gyermekeiknek a német nyelv... alapos elsajátítását lehetővé akarják tenni... örömmel ragadják meg a kínálkozó ked... vező alkalmat. Ertekezhetni ez ügyben Fábán... Lajos Mór kereskedelmi akadémiai tanárnál... naponta délelőtt 9—11 óráig az akadémia hi... vatalos helyiségében.

* Öngyilkossági kísérlet. Szombathy... Imre nevű, helybeli illetőségű 24 éves szoba... festő segéd, ma reggel Burgundia-utcai laká... sán forgó-pisztolyal mellbe lötte magát. Fel... gyógyulásához kevés reményt fűznek az or... vosok

* Egy ház. A debreczeni ref. egyház... tanástermében 1887-ik évi auguszt. hó 12-ik... napján délután 4 óra kor iskolaszéki ülés tar... tati. Tárgy: A leánynevelő intézetben meg... üresedett tanítónői állomás betöltése; intézke... dések az új iskolai év megnyitására. Pontos... megjelenés kéri!

* Anyaiszeretet. Sajátságos jele... net játszódott le az aradi rendőrség előtt. Anya és fiu állott a kapitány asztalánál. A... vádolt a fiu volt, ki Debreczenben dolgozott... eg. csizmadia mesternél évek óta, de nem va... lami jól viselte magát, mert sok ellene a pa... nasz. A napokban kapja magát a fiu és min... den szó nélkül lement Aradra, hogy meglátog... gassa az anyját. A mester a legnagyobb mun... kaidó lévén a rendőrség által övételete vissza... sza a fiut, mert tudta, hogy csakis az anyjához... jöhetett. Mellest 10 forintot is küldött neki... utiköltségre, mit az — szép szerivel elmulat... ott. Ezért állott a kapitány előtt. „Miért... hagyta magad oda a mestert?” — kérde... tőle a felharagított rendőrtiszt. „Azért, mivel... a „mama” táviratozott, hogy látogassam meg.”... — „És maga miért csalta haza?” — „Miért?”... — hogy megcsókolhassam...” A sajtáságo... érvelésre kimondotta a kapitány az íteletet... hogy a becézett fiu zsuppon Debreczenbe... szállítandó.

* A katonaságnál. Egy deli kövített karonfogva kísétál szive... választottjával a zöldbe s a mint ott egy kis... kocsmába lépnek, maga előtt látja örmester... terét. Annak rendje szerint bemutatja kísérő... nőt

— Örmester ur, a nővérem!
— Jól van, jól! tudom már; volt egy... szer az enyim is.

* Haror. — Ártatlan bárány. Valami... gazdag ur egy feleslett életű tánczosnéba an... nyira belebolondult hogy végre elvette. — A... mit én férjemen leginkább szeretek az —... mondja dicsekedve, — hogy olyan szelíd, mint... a bárány. — Igen, — elmcsekedek valaki —... ő egy ártatlan bárány, ki elvette a világ min... den bűnét.

* Testes lélek. — Ugy szeretem... önt mint saját lelkemet, — mondá egy nagy... önző az imádott nőnek — Ha még azt mon... daná, hogy úgy szeret mint saját testét, akkor... mondana valamit — jegyzi meg a elmesző.

— A férj ezzer bajban. Mi bajod... van barátom, hogy olyan szomorú vagy? —... Kérdé egy ember barátjától, kiről tudta, hogy... feleségével nem a legszebb egyetértésben él... — Igen nagy barátom, olyan nagy, a milyen... még életemben sohasem volt. A feleségem... igen nagy beteg, attól fél, hogy meghal; én... meg attól, hogy meg nem hal.

— Kutyapróba. — Készen van-e... a sóvény? — Készen uram! — Nem ugrik... már rajta keresztül a kutya? — Nem nagy... ságos uram! — No majd megpróbálom!

* Sváb bogarak (csótány) kiirtása. A... csótányok irtása azért sikerül nagyon ne... hezen, mert ha egy helyről kipusztítjuk, más... helyről újra jönnek, p. o. a tőszomszédokból, hol... nem pusztítják. — Meregliküli szer: ha a... mosósappanból habos vizet csinálunk s egy... nagy táliban bevegítjük egy kevés liszttel s... nem töltjük szinig, mert akkor kimáshat... nak belőle. A tálat egy szegletbe helyezzük... el s körül rakjuk vagy hat darab fával mily... nyennel főzni szoktunk. E fűcsák egyik... vége a földön, másik vége a tál szélén álljon... Ezekre felmegy a sváb és belehull a vízbe... reggelig megfulnak, (mert a hátáról nem bir... visszafordulni.) De csak éjre alkalmazzuk... sötét szegletbe Szintén a sörrel vegyített... vízbe is bele mennek a feltárogatott fák... na táliba. De a tálat semmire sem szabad... többé használni. A következők szert is nagyon... dicserik: Fél klg. kolophonium, 25 deka... forralt terpentin és 25 deka virágolaj (e... helyett méz is vehető) gyenge parázson az... anyagok gyelekönysága miatt óvatosan felol... vastatik s ezzel több nyolczadrét nagyságu iv... papir bekenetik. E bekenet lapok oda helye... zendők el, hol a kiirtandó bogarak jární szok... tak, melyek az illatos, édes mázos papirnak... mihamar rajjai lesznek és kiirthatók.

* Elkobozott karpereczek. Egy... Lakatos nevű napszámos tegnap két e.üst... karpereczet akart eladni, de gyuanu mertlven... fel ellene, a rendőrség elkobozta tőle a kar... pereczeket A rendőrség előtt azt állította, hogy... találta a tárgyakat. A karpereczeket tulajdosa... — kellő igazolás mellett — a II. ker. rendőr... kapitányságnál átveheti

* Csillagok hullása. Nagy csil... laghullás várható augusztus 9—13 közt. A... nevezett napok esti és éji óráiban derült ég... mellett számosabb ily fényes meteor lesz lát... ható, mint rendszeren. E hulló csillagok egy... meteor gyűrű részei, mely meghatározott, idő... közben keresztetzi földünk pályáját és melyet

a Kr. utáni 830 év óta figyelnek meg. Szem... ben a novemberi csillaghullással mely 32 évi... időszakokban rendkívül gazdag és meteorjai... nak szépsége által kiváló égi tűnmény lát... ványát nyújtja, az augusztusi csillaghullás évről... évre kisebb ingadozásnak van alávetve a me... teorok számában és az egész földön egyformán... jelentkezik. Minthogy a tűnmény legerőseb... ben rendszeren augusztus 10 és 12 közt mu... tatkozik, azt e hó 10-ére eső szentről Lőrinc... napi csillaghullásnak neveztük.

* Nyilatkozat. Minden netaláni... félreértés kikerülése végett kinyilatkoztatjuk... hogy a lapunk tegnapi számában megjelent... „Tót mozgalom” cz. vezércikket, mely az olvasó... közönség általános tetszésével találkozott, ifjabb... Tikos István írta.

* Kellemetlen meglepetés. A. (édeskésen): Ugy-e bár megteszi ne... kem azt az örömet, hogy vasárnap velem... ebédel?

B. Nagyon szívesen!
A. (kiabrándulva): Nem szokott va... sárnap H-eknél ebédelni?
B. De igen, hanem ez egyszer szombatra... tették át az ebédet.

A. Ah, hiszen az pompás! Tehát isten... önnel! Vizontlatásra az ebédnél szombaton!
* Nyilvános köszönet. Mind... azok kik jubileumom alkalmával szóbelileg... vagy írásbelileg üdvözöltek, továbbá azon... urak, kik rólam ez alkalomból a hírlapokban... is megemlékeztek, fojadják e helyen is hálás... köszönetem nyilvánítását. Debreczen, 1887... aug. 11. Csáder Miklós.

* Időjárás. Európában: A depresszió (749—752) a... continens északkeleti, a nagy légnymomás (761—... 762) annak délnyugoti részében van. Az idő... száraz, szeles nagyon meleg; esők északkeleten... vannak.

Hazánkban: Északnyugati: részben dé... lies helyenkint erős szelek mellett, a meleg... nagyobb légnymomás mindenütt kisebb lett. —... Az idő száraz, szeles, nagyon meleg, részben... változó, felhőzettel. Szolnokon vihar volt.

Osztárak táviratok délután 2 óra 15 —... perczkor nem érkeztek.
Kilátás a jövő időre:
Hazánkban: általában változó, szeles... helyenkint zivataros időt várhatni, — reá... hőkisebbedéssel.

lem miasmája rajtatok ragadjon! — a mire... aztán a Sátánnak csak egy mosolya volt.
Oh ti felfuvalkodott névtelenek, kik ott... fenn a felhő lábú, végtelenség támlányu kar... székekben rajtunk kacagtok!
Mi a Szerelm? ...
En így képelem a dolgot magamnak.
Az első ember oldalbordájából — tudva... levőleg egy darab has kimetszetett, s abból... alkotott a nő.

De a kimetszett husdarab visszavágyó... dott, előbenni helyére, hol nagyon jól érezte... magát. s e visszavágyódást elnevezték sze... relemnek.

Oh, de ő Magasságai e szini... jelenettel még nem elégedhetek meg — „mu... lassunk egyet!” gondolák, s ez egyszerű je... lenetből lön comikum, majd (ah te szív oda... benn, ne fészkelődj!) tragikum

Mert ő Magasságai, a kimetszett husda... rabok eme vonzódásában zűrzavart létesítének... olyaténképen, hogy az egyikhez vonzódot... egy másik férfi hezagába helyezték s viszont... nem hallgatva azokra, nem törődve azokkal... kik a sajátjukat könnyek és jajjok között vissza... kérték.

Tetszett a teremtdőknek e mulatság, s... kacagtak rajta — Vigyázzatok ti felfuvalko... dottak! — a nagy kacaj könnyeket csak a... nevető szemébe, és könnyeket idéz elő a ki... gunyoltnak. De lesz idő, midőn e szeméitekek... csalt könnyek, pokoli kintok kifolyása lé... szen!... Ha, ha, ha, ha! ...

Oh én is hiába kérem éltem, éltető ré... szem vissza!... Oh adjátok emberek, Is... tenek! ...
Adjátok vissza!... nem?.. nem?..
Oh atok, s ászor kárhozat annak fejére... ki azt tőlem jogtalan elvevte, s bitorolja... atok!

Hahaha!... még boszankodom?.. s... majd a felfuvalkodott kacagjának vergődé... semem? Oh nem... inkább én nevetek!
Mi is az amit szerelemnek neveznek? ...
X-férfi úgy véli, hogy Y. nőnek, nincs... épen nagyon hosszú ora, szája sem nagy... tehát nem sok fér bele, s nem is kiabálhat... nagyokat, füle sem kerek nagyságu, tehát el... fér szobájában, nem fog hát sok fölszégbe ke... rülni.

V. nő azt hiszi hogy Z férfi eléggé pén... zes, hogy ruháztassa, s elég ostoba, hogy sze... széleinek engedelmekedjek, stb. stb. S ezek... ről mondják „a szerelem láncza fűzi őket... egymá-hoz!”

Oh ily lánczokra nincs szükségem.
Te, — bárki vagy a tulvilági kapu őre... engedj bocssás át ama mennyei birodalomba... honnan — ugy tudom — kevesebb lépcső ve... zet a teremtdő Magasságához — hádd ad... jak én neki tanácsot miként alkossa az em... bert, s miként oltsa abba a szerelmet.

Rónay Imre.
Apró cseprő.
Megfelelt a hazabölcsének.
1865 ben történt.
Miklós Gyula szintársulata működött... Zala-Egerszeg. Egyszer csak hallja a szin... tarsulat, hogy Deák Ferencz a haza bölcse... a szomszéd faluban, Zala-Szent-Lászlón időz... sógoránál Oszterhuber földbirtokosnál.

A szintársulat tagjai erre gyalog átrán... dultak mintegy 9—10-en, hogy szemtől-szembe... lássák Deákok.
Megérkezvén Zala-Szent-Lászlóra, az uri... porta előtt rázendítettek egy pár hazafias nó... tást s aztán bementek.

A szalonban a földbirtokos asztalánál... nagy társaság volt egybegyűlve, köztük Deák... Ferencz Az öreg ur kitűnő kedvében volt s... folyton viccelődött.
A mint a színészek belépnek, Deák Fe... rencz oda kiált:
— No fiam, ki leányai vagytok?
— Hogy én ki vagyok felel az egyik... elmes színész azt tudom. Anyám leány volt... mielőtt asszonyá lett s asszony lett, mikor... már nem lehetett leány. Apámát nem ismertem... hát az lehetett az Ur is!

A haza bölcse nagyot nevetett s meg... jutalmazta az elmes komédiást s aztán velük... mulatott egész reggeli harangszóig.

Engem szerény szív vonz te feléd Uram... S nem ingatható hit s magzati félelem... Áld szenvedésem közt nyugóselem.
Áld poharam, ha virág övedzi

Kazinczy Ferencz.
A törvényszéki emberek szeméikből küsz... rült üveget csendálnak.

Id. Dumas.
Felelős szerkesztő Gáspár Imre.
Kiadó Kutasi Imre.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legjobb asztali- és üdítő ital,
kítűnő hatásának bizonyult köhögésnél,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.

Mattoni Henrik, Karlsruh és Budapest.

Legjobb megtakarítás.

Mindenkinek, ki szükségletét gyarmatárak, küönlegességekből általunk szerz be. Egy próba rendelés által meggyőződhetik a mi cikkünk felől, melynél mi sincs veszélyezve, mert a nem tetsző cikkeket készségesen cseréljük, vagy az érte járó összeget visszafizetjük. Nem létezik nagyobb valódság! Uj! Kávé alkatrész, 4 deka elég 5 ko. kávéhoz. Ingyen minden kavéküldeményhez, mely által a legolcsóbb fajta kitünő izt lesz.

Tekintve a kávé árának rohamos emelkedését, mivel az olcsó fajtáknál alig néhány krajczár különbözet van: csak is a finomabb és legkitünőbb fajokat ajánljak. Ezuttal ajánljuk meg, a mi kiváló kávé vegyületeinket.

Jáva pótkávé 4 kilójával	3 frt 20 kr.	5. I-a angolna vastag darabok	3 fr- 85 kr.
Mocca	2 frt 50 kr.	8 Adag Tengerirák	csak 4 „ 15 „
5 ko. Ceylon finom zöld kit.	6 „ 97 „	2 ko Kaviár uj	4 „ 05 „
5 „ arany jáva zamatos	6 „ 93 „	4 Liter Jamaica Rom	4 „ „
5 „ gyöngy kávé zöld igen finom	7 „ 80 „	5 „ Kövér hering körülbelöl 40 drb.	1 „ 70 „
5 „ arabiai mocca finom	7 „ 10 „	5 „ Édes Narancs	1 „ 95 „
Amerikai kivéliszt	7 „ 50 „	Kis halak, ladacsakába 240 drb. 1 K.	1 „ 45 „
Thea olcsóbb mint a kávé 1 klós csomagokban.	2 „ 50 „	fürfogó kis halak 4 1/2, K. tisztán	2 „ 45 „
1 ko Congo csak	2 „ 50 „	Nagy halak	2 „ 80 „
1 „ Souchong	2 „ 50 „	Levegón szárított nagy halak	3 „ 05 „
Pecco-Souchong	2 „ 50 „		
5 „ 1 Horodcska orosz koronafárdina-1.	2 „ 10 „		
5 „ „, marinozott Hering	2 „ 10 „		

Minden díjmentesen és csomagolás nélkül, utánvét jutalék nélkül.
Kimerítő árjegyzék sok százféle fogyasztási cikkföel ingyen és bérmentve.

Stückrath és Társa áruk küldeménye Hamburgban.

4956
1887

Hirdetmény.

A vízjogi törvény (1885. évi XXIII. t. cz.) 189. §-a, valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában, a nagyméltóságú földmivelés, ipar és kereskedelmi és a közmunka és közlekedési m. kir. miniszter urak által egyetértőleg, m. évi december 31-én 45689. sz. alatt kibocsátott általános rendelet 87. §-a alapján felszólítom a város területén fenálló viziművek és vízhasználati jogosítványok tulajdonosait, hogy a jogosítványaikra vonatkozó engedélyt 1887. évi november 20. napjáig nálam írásban mutassák be, vagy pedig írásban igazolják azt, hogy viziműveik 1866. évi január hó 1-je óta háborítlanul fenállanak a nélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértették, és mint ilyenek, az illetékes hatóságok által károsaknak találtattak volna,

Megjegyeztetik, hogy a bejelentések a vízjogi törvények 191. §-ának második bekezdése értelmében bélyegmentesek.

Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelezettség minden hatóságai engedélyre szoruló vízi munkálat tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesítési, ipari vállalatokra, malmokra, — továbbá nyilvános és magán vízvezetésekre, nyilvános és magán csatornákra, mesterséges víztartókra, védgátakra és zsillipekre egyaránt érvényes.

A kik jogosítványukat igazolni nem tudják, vagy igazolás végett, a fent kitűzött határidőben nem jelentkeznek: azoknak vízi művei az idézett törvény 191. §-a értelmében nem létezőknek fognak tekintetni, s az ily vízi művekre nézve a vízjogi törvény 163. és következő szakaszai és a hivatkozott általános miniszteri szabályrendelet 3—32. §§-ai lesznek alkalmazandók.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1887. évi augusztus 8-ik napján tartott üléséből.

A polgármester helyett
Pap Ferencz,
főjegyző.

87. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „ISTVÁN“ gőzmalom készítményeinek. Saját raktárában.

Árak ausztriai értéke:
Kötelezettség és engedély ellenül készpénz fizetés mellett.
Zsákkal együtt.

AB. Asztali dara nagy és aprószemű	10 kiló.	16.20
C. Szinte „ közpészerű	10 „	15.20
0. Királyliszt	10 „	15.60
1. Lángliszt	10 „	15.20
2. Montliszt	10 „	14.80
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	10 „	14.40
4. „ 2-od	10 „	14. —
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	10 „	13.60
6. Szinte „ 2-od	10 „	13.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső	10 „	12.60
8. Szinte „ 2-od	10 „	11.40
8 1/2. Barna „ 1-ső	10 „	10.20
8 3/4. Szinte „ 2-od	10 „	9. —
9. Lábliszt	10 „	7.00
10. Veres liszt	10 „	5.00
11. Finom korpa zsákkal	50 „	3.80
12. Durva korpa zsákkal	50 „	3.20
Simán őrölt liszt zsákkal	475 kg	3.20
Dara és liszt 25 kl. zacskókba	100 kl.	—
zacskóval együtt 60 krral drágább	—	—

Debreczen, 1887. július. 23.

A zsákok sulytartalma, — teljsuly tisztasultalmak véve:

A. B. C. 0—9 számig 25 és 35 kilo	10 „ 12.	50
Simas liszt	10 „	75

Budapest, 1886. dec. 1.

A mosókonyhánkban alkalmazásban álló s Önök által szállított 2 db 3. sz. mosó- és facsarógép minden tekintetben czélszerűnek és előnyösnek bizonyult s midőn ezt készséggel igazoljuk, egyidejűleg kijelentjük, hogy gépeket mindazoknak, kiknek ilyenmő gépre szükségük van, legjobban fogjuk ajánlani.

Grand Hotel Hungaria
Hartmann f. s. k.

Budapest 1886. nov. 23.

Tapasztalat folytán a mosó- és facsarógép felől szivesen értesitem Önöket, miszerint kifogástalan és tiszta mosás, a fehérneműek kímélése, könnyű kezelési mód, valamint szappan és idő megtakarítás tekintetéből gépeik tökéletesen megfelelnek s azokat bizvást ajánlom.

Ker. és Tóder s. k.
Dorottya utca 1. sz.

A nagy mosás kellemetlensége megszűnt, mert

mosó- és facsarógépünkkel
(STRAKOSCH és BONER szabadalma)

egy személy egy nagyobb háztartás fehérneműit, néhány óra alatt, a fehérneműrendkívüli kímélése, szappan, tüze ónyag és idő megtakarítása mellett hófehérre és moss. **Vasmángorlók** esinos és czélszerű kiállással

Kaphatók Myarország egyedüli vezérügynökeinél

Schleinz Károly és társainál
Bpsten. VIII stáció-utca 47, és V. harminczad utca 4.

Próbamosás minden szerdán délután 3 órakor.

Részletfizetés mellett is kapható.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Terezi, Erd. 1886 nov. Elismerem, hogy aré. szemre küldött 1. sz. mosó- és facsarógép minden tekintetben nagyon czélszerű, elég könnyen jár s a háztartásban nélkülözhetlen

Gróf Bethlen Márk s. k.
Sz. Fehérvár, 1887. márc. Ismételve csak is a legjobbat mondhatok mosógépükrre. Több ízben meglelt támadva azon helytelen kijelentéssel, miszerint a ruhát ronstaná, pedig biztosítottam, hogy ez nem áll, mert utóbbi időben egy egész menyaszsonyi kelegyét mostam a géppel és a svájci himzések ugy szírt a francia csipkék, a legkevesebbe sem szenvedtek.

Cichini Kálmán s. k.
Esztergom, 1886. dec. Az önöknél megrendelt 2. sz. mángorló gép igen jó munkát végez. Teljesen meg vagyok elégedve.

Rajner Agnes s. k.

Kereskedelmi akademia Debreczenben.

Államsegélyvel áll fenn. — 3 év folyamból. — Végzett hallgatók az egy-évi önkéntes katonai szolgálat kedvezményében részesülnek s azonnal alkalmazást nyernek bel- és külföldi nagyházaknál, pénzbiztosító intézeteknél, gyárakban stb.

Az 1887/8-ik évi tanfolyam szept. 1-én nyílik meg. Értesítőkkkel ingyen szolgál.

Vaskereskedés eladás.

Debreczenben, a főpiacson egy jó forgalmu, ugy részlet — mint nagybani eladásra egyiránt felszerelt vaskereskedés megvételre ajánlatik. Az üzlet a város forgalmi központján létezik, — a bolt és kapcsolatos raktárhelyiségek bérleti joga több évekre biztosítva.

Ertesítést nyerhetni:
Szepessy Antalnál.

A legjobb minőségű Gépolajat, Olajba törött készfeszteket minden színben, Lenkenczék (Firnisz) Szoba padló fénymazat, mindennemű fénymazokat (lackokat), valamint:

Ermelléki ó hegyi borimat a legtisztábban kezelve, üvegenként, ugyszintén hordószámra, 1 litres üveg — üveg nélkül 26 kr. 1 fél literes üveg — üveg nélkül 13 kr.

Hordó számra 100 liter 20 frt, üres üvegek 10—5 krral váltatnak vissza, ajánlom

Rickl József Zelmos
Debreczen.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE
KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA
Debreczenben, Főpiacz Sz. Nagy Károly ház.
Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK
gyors és pontos elkészítésére;

elvállal; tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét- bor- és árlapokat; dízműveket arany- ezüst és szinnyomatban; a törvénykezéshez megkivántató

* ROVATOZOTT IVEKET; *

diszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hibanélküli, a legutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számittatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN“ cz. hirlapban legolcsóbban számítva közléteszek.

KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KÁROLY ház.

1887. Nyomatott KUTASI IMRE könyv- és könyomdájában.

KITÜNTETÉS SZEGED érdem éremmel 1876.

KITÜNTETÉS SZERES-FEHERVÁR ezüstérem 1879.

KITÜNTETÉS LONDON.

Diszoklevéllel 1871 ben.